

Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2017

KRONOBERGS LÄN

En sammanfattning av prognosen
för arbetsmarknaden 2018

Synkroniserad tillväxt i världsekonomin och högkonjunktur i Sverige

Under de senaste kvartalen har den globala ekonomin fortsatt att förbättras. Den ekonomiska aktiviteten är stigande i flera tillväxtekonomier och för första gången på tio år väntas i år samtliga OECD-länder visa positiv tillväxt. Flertalet framåtblickande internationella enkätbaserade förtroendeindikatorer har under 2017 fortsatt att visa styrka, vilket borgar för en bred positiv utveckling av den ekonomiska aktiviteten i världen också under 2018 och 2019.

Under 2017 har högkonjunkturen i den svenska ekonomin fortsatt att förstärkas. Aktiviteten i ekonomin fortsätter att vara hög och tillväxten har varit god under lång tid. Arbetsförmedlingens intervjuundersökning visar på en fortsatt tydlig optimism hos de privata arbetsgivarna. Såväl arbetsgivare inom de branscher som är mer beroende av den inhemska efterfrågan som de delar som påverkas mer av efterfrågan från utlandet förväntar sig en fortsatt god efterfrågan på varor och tjänster. Arbetsgivarna har även fortsatt mycket högt ställda anställningsplaner. Till detta kan läggas att stämningläget bland hushållen förstärkts ytterligare. Förutsättningarna för en fortsatt god utveckling av såväl tillväxten i ekonomin som av sysselsättningen är således goda. Detta innebär även att högkonjunkturen i den svenska ekonomin fortsätter att mogna under vår prognosperiod för 2018.

Ökad optimism bland länets arbetsgivare

I Kronobergs län visar den undersökning som Arbetsförmedlingen genomfört under hösten att optimismen bland länets privata arbetsgivare tagit fart. Förväntningsläget bland arbetsgivarna i Kronobergs län är mycket starkare än normalt och anställningsplanerna ligger både över rikets och över det historiska genomsnittet för länet. Samtidigt visar höstens undersökning bland länets arbetsgivare att bristen på efterfrågad kompetens skärpts rejält.

Sysselsättningen ökar under 2018

Den goda ekonomiska konjunkturen ger en fortsatt stark arbetsmarknad och sysselsättningen förväntas fortsätta att öka i länet under prognosperioden. Prognosen för 2018 är en ökning med 600 personer. Den starka konjunkturen bäddar för nya arbetstillfällena inom samtliga sektorer. Samtidigt tilltar bristen på efterfrågad kompetens i länet vilket bromsar sysselsättningsökningen under 2018 jämfört med 2017.

Svag minskning av arbetslösheten trots stark arbetsmarknad

Trots den goda konjunkturen och det starka läget på arbetsmarknaden kommer arbetslösheten att vara

fortsatt relativt hög under 2018. Anledningen är att samtidigt som antalet arbetslösa personer som står nära arbetsmarknaden är nere på låga nivåer, har det stora an-talet asylsökande som kom till Sverige och till länet under hösten 2015 börjat ge avtryck i antalet inskrivna arbetslösa. Under 2017 har antalet inskrivna arbetslösa som är födda i Sverige fortsatt att minska och är nu nere på historiskt låga nivåer. Antalet arbetslösa som är födda utanför Sverige har däremot ökat. Prognosen är att utvecklingen fortsätter enligt samma mönster. Under 2018 bedöms andelen arbetslösa minska till 8,3 procent i slutet av 2018 från 8,4 i slutet av 2017.

Arbetslöshetens sammansättning

Arbetslöshetsnivå skiljer sig mellan olika åldersgrupper, där exempelvis ungdomars (18-24 år) arbetslöshet är högre än äldres (55-64 år). Yngre personer är i regel i början av sina arbetslivskarriärer och i en etableringsfas på arbetsmarknaden. Under den senaste tidens starka konjunkturläge har dock ungdomarnas position kraftigt förbättrats. Även mellan inrikes och utrikes födda är skillnaderna i nivåer på arbetslösheten stora. Inrikes födda har drygt 25 procentenheter lägre arbetslöshet än utrikes födda i Kronobergs län. Trots höga arbetslöshetsciffror gynnar det rådande konjunkturläget även många utrikes födda som går ut i arbete. Fler tillträder dock arbetskraften än antalet som går ut i arbete. Bland personer med olika utbildningsbakgrund är det också stora skillnader. För personer med enbart förgymnasial utbildning är situationen på arbetsmarknaden särskilt tuff med hög arbetslöshet som följd. En stor del av de inskrivna arbetslösa på Arbetsförmedlingen har också långa tider av arbetslöshet. Mer än hälften av de inskrivna arbetslösa har varit utan arbete i mer än ett halvår.

Utmaningar på en alltmer tudelad arbetsmarknad

Den goda konjunkturen som väntas fortsätta även under nästkommande år gör att utmaningarna på länets arbetsmarknad tillspetsas. Samtidigt som behovet av arbetskraft ökar faller inte arbetslösheten i samma utsträckning. Bakom det ligger ett rekryteringsbehov för särskilda kompetenser som många gånger inte matchar kompetensen som finns bland länets inskrivna arbetslösa. Brist på arbetskraft riskerar att skapa flaskhalsar för fortsatt sysselsättningsutveckling och tillväxt samt bromsa välfärdens finansiering.

Utmaningen behöver mötas från flera håll på olika nivåer. Matchningen av faktisk kompetens behöver förbättras samtidigt som den regionala matchningen breddas. För att minska glappet mellan vad arbetsgivare efterfrågar och kompetensen hos de arbetssökande kan olika insatser för att stärka de korttidsutbildades situation på arbetsmarknaden vara aktuella. Framförallt behöver det dock skapas förutsättningar för fler att slutföra en gymnasieutbildning. Fler behöver även välja utbildningsvägar som motsvarar behoven på arbetsmarknaden. Ansvaret delas av olika politikområden och omfattar en rad olika aktörer i samhället.

Utmaningarna på arbetsmarknaden omfattar även de utrikesföddas etablering på arbetsmarknaden. De utgör ett starkt potentiellt tillskott av arbetskraft för länets arbetsgivare i ett läge när efterfrågan på arbetskraft är stark och arbetslösheten bland inrikes födda är låg. Insatserna bör utgå från de enskilda individernas förutsättningar och behov. För en del behövs grundläggande utbildningsinsatser och för andra handlar det exempelvis om ekvivalering av tidigare utbildningar och validering av yrkeserfarenheter.

Även i ett gott konjunkturläge kvarstår också utmaningen att motverka långa tider i arbetslöshet.

Prognosen i sin helhet finns att läsa på:
arbetsformedlingen.se/prognoser